

תת"ע 7385/08/14 - מדינת ישראל נגד עמית עמוס זוארץ

בית משפט השלום לתעבורה בנצרת
תתע"א 7385-08-14 מדינת ישראל נ' זוארץ
לפני כבוד השופטת מנאל חליחל-דיאב
המאשימה
נגד
הנאשם
עמית עמוס זוארץ
23 נובמבר 2015

נוכחים:

מטעם המאשימה: עו"ד וסים בדר

מטעם הנאשם: בעצמו וע"י עו"ד יוסי יעקבי

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

1. הנאשם הועמד לדין בגין נהיגה ללא רישיון נהיגה בניגוד לסעיף 10 (א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א-1961 (להלן - פקודת התעבורה), ושימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, עבירה על סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] התש"ל-1970.
2. בכתב האישום נטען כי ביום 11.8.14, בשעה 12:40 או בסמוך לכך, הנאשם נהג ברכב תוצרת אופל מ.ר. 1790818 (להלן: "הרכב"), בצומת הראשונים במגדל העמק.
3. ביום 22.6.15, הנאשם הודה בעובדות המיוחסות לו בכתב האישום, בהמשך להודאתו, הורשע הנאשם בעובדות כתב האישום, במעמד הדיון בו הורשע הנאשם, הורתי על הגשת תסקיר בעניינו של הנאשם.

תסקיר המבחן

4. ביום 17.11.15 הוגש תסקיר שרות המבחן שנערך בשרות המבחן למבוגרים, מהתסקיר עולים מכלול תאורים והסברים התומכים ומצדדים בהטלת עונש שיקומי על הנאשם, להלן פירוט:

עמוד 1

א. **רקע אישי ומשפחתי**, הנאשם, בן 36, גרוש ואב לילדה בת 10 שנים, תושב מגדל העמק, סיים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות, בהמשך גויס לצבא ושירות שירות צבאי מלא בבסיס חיל האוויר שבצפון הארץ. לאחר שחרורו השתלב באופן ישיר בשוק העבודה, עבד ברציפות הן בצפון הארץ והן באילת. כיום מזה כשנה הנאשם עובד כמנהל משמרת בחנות בגדים באילת. בהמלצת מעסיקו אותה הציג בפני שירות המבחן עולה, כי הוא עובד נאמן במקום עבודתו ועם שאר אנשי הצוות ואף משמש כדוגמא אישית לעובדים החדשים. כן הוערך בין היתר, כעובד בעל רמה מקצועית אשר מוביל את צוות העובדים לעמידה ביעדים של החנות.

ב. **היסטוריה עבריינית והעבירה הנוכחית**, הנאשם נעדר עבר פלילי, בתחום התעבורתי, הנאשם מעולם לא הוציא רישיון נהיגה, לחובתו שתי הרשעות קודמות, אחת בגין עבירה דומה והשניה בגין נוסע לא חגור ועוד עבירה שבוצעה באותו יום של ביצוע העבירה הנוכחית בגין אי ציות לתמרור.

הנאשם לקח אחריות מלאה על מעשיו לפני שירות המבחן ולטענתו ביצע את העבירה על רקע כוונותיו לסייע לבת זוגו להעמיס את הקניות שערכה באותו יום וטען כי למד מספר שיעורי נהיגה אך לא הצליח להוציא רישיון.

ג. הנאשם הדגיש לפני שירות המבחן כי אירוע העבירה אינו מאפיין את התנהגותו הכללית וכי לא ניסה להתנער מהאחריות המוטלת עליו ושב ולקח אחריות מלאה על מעשיו.

ד. שרות המבחן מעריך, כי הנאשם מגלה כיום תובנה באשר לחמורת מעשיו והשלכותיהם, וכי הפיק לקחים מהליך משפטי זה.

ה. **הערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום**, קיימים גורמי סיכוי לשיקום, ביניהם ההערכה כי מדובר באדם המגלה יציבות תעסוקתית, בעל אינטליגנציה תקינה ויכולת מילולית טובה אשר גדל באווירה משפחתית מורכבת שהתקשתה לספק עבורו בסיס ובטחון ולהעניק לו תחושת הקלה ותמיכה.

שרות המבחן מתרשם כי הנאשם משקיע בתפקוד תקין ובהימנעות ממעורבות בפלילים, בעל מערכת ערכים תקינה, שמגלה אחריות ומחויבות כלפי הסובבים אותו, כפי שהדבר מתבטא, בין היתר, בדאגתו לגרושתו ובתו. כיום משקיע מאמצים רבים לתפקוד תקין יותר. שרות המבחן סבור כי אין המדובר באדם בעל מאפייני אישיות בעייתיים עם דפוסים עבריינים המזלזל בחוקי המדינה כפי שניתן לראות גם בהתבסס בגליון רישומו הפלילי. כמו-כן שירות המבחן התרשם כי קיים מוטיבציה לקיום אורח חיים נורמטיבי תוך שמירה על תפקוד תקין והימנעות מעבירות על החוק.

ו. בשיקול גורמי הסיכון אל מול הסיכוי. הנאשם מגלה שאיפות לתפקוד תקין יותר תוך השקעת מאמצים ושמירה על יציבות תפקודית כללית כשבמהלך תקופת הדחיה הנאשם שיתף פעולה מלא עם שירות המבחן תוך היענות לפגישות וכן הגעה לפגישות כמבוקש. בנוסף לכך לעיתים פעל ללא שיקול דעת מעמיק באשר למעשיו והשלכותיהם האפשרויות אשר להערכת שירות המבחן עלול להוות מכשול עבורו.

יחד עם זאת מאז ביצוע העבירה הנוכחית לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים למעט עבירה יחידה כי נוסע ברכב לא חגור. הנאשם מבטל את צרכיו האישיים לטובת הסובבים אותו בכלל וגרושתו בפרט.

2. **המלצת שירות המבחן**, שירות המבחן מתרשם מאדם שמתפקד לרוב באופן חיובי ובהתחשב בחומרת העבירות המיוחסות לו המליץ להטיל על הנאשם עונש של "צ' בהיקף של 150 שעות ב"מתנ"ס יעל"ים" אשר יהווה עונש חינוכי והרתעתי הולם עבורו.

5. ב"כ המאשימה הדגיש חומרת העבירות המיוחסות לנאשם בהרחבה וביקש להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, פסילה על תנאי, מאסר על תנאי ופסילה מרתיעים והפנה לפסיקה עניפה.

6. ב"כ הנאשם ביקש להטיל על הנאשם ענישה הצופה פני עתיד ולהסתפק במאסר מותנה, פסילה על תנאי וקנס ולאמץ המלצת שירות המבחן והגיש פסיקה עניפה.

דין ומסקנות

7. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, סבורני כי המקרה דנן הינו אחד מאותם מקרים חריגים שבהם יש להעדיף את השיקול השיקומי על פני שיקולי הענישה האחרים נלווים, ולהטיל עליו מאסר מותנה, פסילת רישיון הנהיגה, פסילה על תנאי, מאסר על תנאי ושל"צ וזאת בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, תסקיר שירות המבחן באשר לאישיותו של הנאשם תוך שקיבל אחריות למעשיו, משתרגים סביב המלצת שירות המבחן להליך שיקומי, מכלול הדברים נשזרים לכלל מארג אחד ממנו עולה העדפת הפן השיקומי במקרה דנן.

8. בע"פ 8641/12 - מוחמד סעד נ' מדינת ישראל, תק-על עפ 8678/12(3), 4312(05/08/2013), (להלן - "עניין סעד"), סקר בית המשפט העליון בפירוט את שלבי גזירת הדין על פי תיקון 113 לחוק העונשין העוסק בהבניית שיקול הדעת השיפוטי בגזירת הדין. בעניין סעד, כבוד השופט נ' סולברג, פירט, הסביר, רשם והדגים את הדרך והשלבים בבניית גזר הדין לאור תיקון 113 לחוק נעונשין, הדברים באו לידי ביטוי בעניין סעד,

"בתיקון 113 קבע המחוקק מנגנון תלת-שלבי לגזירת העונש. בשלב הראשון - המקדמי, נדרש בית המשפט לבדוק האם הנאשם שלפניו הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. אם מדובר באירוע אחד, ימשיך בית המשפט 'כרגיל', אל שני השלבים הבאים (קרי, יקבע מתחם ענישה לאירוע כולו ויגזור עונש כולל לכל העבירות

הקשורות לאותו אירוע (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין)). לעומת זאת, במידה ובית המשפט מצא כי בעבירות שבהן הורשע הנאשם מדובר בכמה אירועים, יקבע עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן יוכל לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר), או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין); בעקבות המסקנה שהתקבלה בשלב הראשון ימשיך בית המשפט לשני השלבים הבאים: בשלב השני קובע בית המשפט מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה; ובשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה נקבע בשלב השני (אלא אם מתקיים אחד משני חריגים שיפורטו להלן). כאן המקום לציין כי הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה הנבחנות בעת קביעת מתחם הענישה (כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין), והנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה הנבחנות בגזירת העונש (כמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין) אינן רשימה סגורה, ואין בנסיבות שציין המחוקק ופרטן במפורש, כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקול נסיבות נוספות (סעיף 40יב לחוק העונשין)."

שלב ראשון - ריבוי עבירות או עבירה אחת

9. הנאשם הורשע במספר עבירות, אולם עיון בעובדות כתב האישום מעלה כי מדובר בעבירות המהוות אירוע אחד, מקרה זה מכונה בתיקון 113 לחוק "ריבוי עבירות" ולגביו נקבע כך בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין:

"הרשיע בית המשפט נאשם במספר עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע".

משכך, אמשך לבחינת השלב השני, במסגרתו אקבע מתחם עונש הולם לאירוע כולו.

שלב שני - קביעת מתחם העונש ההולם

10. בעת קביעת מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין), יש לבדוק את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מהעבירה, את מדיניות הענישה הנהוגה ואת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה,

"בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט".

הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו

11. דומני כי אין חולק בדבר החומרה המאפיינת את מעשיו של הנאשם. הנאשם נהג ברכב כשהוא בלתי

מורשה כלל על אף שידע כי אין ברשותו רישיון נהיגה ונהג ללא פוליסת ביטוח בתוקף. התנהגות זו של הנאשם בוודאי פוגעת בערך חברתי של כיבוד החלטה שלטונית ופגיעה בעיקרון של הגנה על שלומם וביטחונם של ציבור המשתמשים בדרך. הנאשם נהג ללא רישיון נהיגה תקף כלל וללא ביטוח.

12. העבירות המיוחסות לנאשם הינן עבירות חמורות המצביעות על זלזול בחוק. הנאשם נהג ללא רישיון נהיגה כלל דבר המהווה סיכון לציבור המשתמשים בדרך. מטרת מדיניות הענישה הינה להיאבק בנהגים המבצעים עבירות חמורות אלו ולהעביר להם מסר ברור בענישה מחמירה.

מדיניות הענישה הנוהגת

13. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים המורשעים

בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח בת תוקף עונשים שונים, החל מעונש מאסר על תנאי ועד למאסר בפועל לתקופה של מספר חודשים שיכול לרצותו בעבודות שירות באשר לרכיב הפסילה בפועל, נעה מדיניות הענישה בין 3 חודשי פסילה ועד 30 חודשים, הקנס ינוע בין 1,500 ₪ ל- 5,000 ₪.

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשע הנאשם

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה: (סעיף 40ט לחוק העונשין)

14. בשלב זה אין מקום להתחשב בנסיבות האישיות של הנאשם, אולם על מתחם הענישה להיות מותאם באופן ספציפי לנסיבות ביצועה של העבירה ולמידת אשמתו של הנאשם. ראה לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון בע"פ 1323/13 רך חסן ואח' נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, ניתן ביום 05.06.13):

"בשלב זה איננו מתחשבים בנסיבות האישיות של הנאשם, היינו נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (ראו סעיף 40יא), דוגמת נסיבות חייו של הנאשם, הפגיעה שתיגרם לו ולמשפחתו כתוצאה מהעונש, מאמציו לחזור למוטב ועברו הפלילי או היעדרו. אולם אין בכך כדי לגרוע מהצביון האינדיבידואלי שהעניק המחוקק לשלב עיצוב המתחם, אשר בא לידי ביטוי בהוראה להתחשב בסוג העבירה בנסיבות המסוימות שבהן היא בוצעה (למשל: קיומו של תכנון מוקדם, נזק בכוח ובפועל, מידת אכזריות כלפי הקורבן וכו'), ותוך התייחסות למידת האשם של הנאשם המסוים שלפנינו (למשל: הסיבות שהובילוהו לבצע את העבירה, חלקו היחסי בביצועה, יכולתו להימנע מהמעשה, מצוקתו הנפשית עקב התעללות מצד קורבן העבירה וכו')."

ואין מדובר ברשימה סגורה, ראה דברי כבוד השופט נ' סולברג בעניין סעד.

א. נזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה; כאמור לעיל, במקרים מסוג זה, האירוע עלול להתפתח לעבירת תנועה קשה והימלטות מגורמי האכיפה, כל זאת מחשש מאימת הדין, במצב זה טמון פוטנציאל שיש בו כדי לסכן את ציבור המשתמשים בדרך. הנאשם בלתי מורשה לנהיגה, כתוצאה ממעשיו היה עלול להיגרם נזק לציבור המשתמשים בדרך, הן המשתמשים בכלי רכב והן הולכי הרגל.

ב. התכנון שקדם לביצוע העבירה, הנאשם פעל תוך תכנון מוקדם בעודו רוצה לעזור לבת זוגו להעמיס את הקניות.

ג. הנזק שנגרם מביצוע העבירה; נכון הוא שמהלך ביצוע העבירה לא נפגע אדם או רכוש, אך יחד עם זאת אין להתעלם מהפגיעה בשלטון החוק ובזלזול ברשויות המפקדות על ניהול תחום הרישיונות והאכיפה על נהגים הפורעים חוק.

15. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), לאחר ששקלתי ובחנתי נסיבות המקרה, הנאשם נהג ללא רישיון נהיגה וללא תעודת ביטוח בתוקף והפר את החוק, מצאתי כי רכיב חומרת העבירה נמצא לעניות דעתי במדרג הבינוני.

16. אציין כי אין זה מן הנמנע כלל, שלאותה עבירה יהיו כמה מתחמי ענישה שונים הנגזרים מן הנסיבות הספציפיות שבהן נעברה. אולם גם זאת יש לעשות במידה, כדבריו של כב' השופט ג'ובראן בע"פ 7655/12 פייסל נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (לא פורסם ניתן ביום 4.4.2013):

"כמוסכם על הכל, נקודת המוצא לבחינת העונש ההולם דבר עבירה הוא בקביעת מתחם הענישה הראוי לעבירה בנסיבותיה (ובכללן מידת האשם של מבצע העבירה). ברי, כי אין משמעות הדבר שבכל מקרה ומקרה 'יומצא הגלגל מחדש', וייקבע מתחם ענישה המותאם לנסיבות הספציפיות של ההליך. קביעה שכזאת הייתה מרוקנת מתוכן את סעיף החוק והיא נוגדת את תכליתו. מאידך, אין לקבוע מתחם ענישה כללי, הכולל קשת רחבה מאוד של מעשים אפשריים..." וראה גם יורם רבין, יניב ואקי, דיני עונשין, כרך ג עמ' 1469, מהדורה שלישית 2014, **"את מתחם העונש ההולם יש לקבוע לפי חומרת העבירה ולפי מידת אשמתו של הנאשם בנסיבות המקרה. אין מדובר במתחם הנגזר רק מחומרתה המושגית של העבירה כהגדרתה בחוק, אלא במתחם הנקבע לפי חומרת העבירה בנסיבות ביצועה."**

17. לאור האמור לעיל, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בעבירות של נהיגה ללא רישיון, שאינה עבירה ראשונה מסוגה, כשלא נעלם מעיני שהנאשם לא הסיר את המחדל, נע בין הטלת מאסר מותנה ועד למאסר בפועל של מספר חודשים, כשיכול ויירצה בעבודות שירות באשר לרכיב הפסילה בפועל, נעה מדיניות הענישה בין 3 חודשי פסילה ועד 30 חודשים פסילה וקנס.

קביעת העונש בתוך מתחם הענישה תושפע, בין היתר, ממספר ההרשעות הקודמות בגין ביצוע עבירה מסוג זה.

18. בנסיבות המקרה דנן, כאשר שרות המבחן מציע להטיל על הנאשם של"צ בנוסף לעונשים הנלווים, והנאשם מוכן לאמצה ולשתף פעולה ע"מ לנטוש את דרך העבריות התעבורתית, אני סבורה כי לא יהיה צורך להטיל עליו עונש של מאסר בפועל, אף בעבודות שירות, וזאת על רקע השיקול השיקומי, מצבו האישי של הנאשם ותסקיר שרות המבחן. בנסיבות אלה, הטלת עונש מאסר בפועל ושליחתו למאסר, עלולה, בהסתברות גבוהה, לעצור את תפקודו התקין ולהרחיק את הנאשם ממעגל העבודה. לפיכך, סבורני כי האינטרס הציבורי של מניעת עבירות מוביל למסקנה בדבר הטלת מאסר מותנה, פסילה ארוכה ומתריעה ומאסר על תנאי מרתיע וקנס.

גזירת העונש המתאים לנאשם

19. בגזירת העונש המתאים לנאשם יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי ליתן את הדעת לנסיבות הבאות:

א. הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם; כאמור לעיל, הנאשם הינו אב לילדה קטינה. הנאשם עובד כמנהל משמרת בחנות בגדים באילת אשר משמש כדוגמא אישית לעובדים, ניכר כי הטלת עונש מאסר בפועל תפגע באופן קשה במשפחתו של הנאשם וגם במקור פרנסת המשפחה ומקור פרנסתו.

ב. נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב; הנאשם הודה באשמה ונטל אחריות מלאה למעשיו, השתתף בכל המפגשים בשירות המבחן.

ג. שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; דומני כי הנאשם הביע את רצונו הברור לקיים את החוק ולחזור לדרך המוטב, הנאשם הודה בעובדות כתב האישום, וחסך זמן שיפוטי יקר.

ד. עברו הפלילי של הנאשם או העדרו; הנאשם נעדר עבר פלילי.

20. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות ובפרט נוכח נסיבותיו האישיות ונסיבות ביצוע העבירה, תוך שיחסתי משקל מכריע להמלצות שרות המבחן, בהתחשב בהודאתו של הנאשם, כל אלה מטים את הכף ומצדיקים גזירת העונש בתחתית המתחם, ולתת לנאשם הזדמנות שיקומית ולהימנע מהטלת עונש של מאסר אף בעבודות שירות.

21. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש להעדיף את השיקול השיקומי על פני שיקולי ההלימה וההרתעה, ולהטיל מאסר מותנה לצד הטלת עונשים נלווים.

22. הגעתי למסקנה זו גם בהתחשב בשיקול הטלת מאסר בפועל, יש בו כדי להביא לפגיעה ממשית בתא

המשפחתי ובפרנסת בני משפחתו, כל זאת כאמור ולאור המלצת שרות המבחן שבמסגרתה נבחנו ההיבטים המשפחתיים והפוטנציאל לפגיעה במשפחה במידה ויוטל על הנאשם עונש מאסר.

סוף דבר

23. אשר על-כן, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. אני מטילה על הנאשם של"צ בהיקף של 150 שעות ב"מתנ"ס יעל"ים" באילת בהתאם לתוכנית שהוטלה על ידי שירות המבחן.

מובהר לנאשם כי אי עמידה בשל"צ יש בה כדי להביא לפתיחת עניינו מחדש.

ב. אני מטילה על הנאשם מאסר על תנאי של 8 חודשים למשך 3 שנים שלא ינהג בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה או על עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף מעל לשנתיים.

ג. אני פוסלת את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 24 חודשים בפועל.

נוכח הצהרת הנאשם, מרוץ הפסילה יחל מהיום, במצטבר לכל פסילה אחרת.

ד. הנני פוסלת את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור אותם עבירות בהם הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה לפקודת התעבורה.

ה. אני מטילה על הנאשם קנס כספי בסך של 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, תשלום ראשון ביום 10/1/16 ובכל 10 לחודש שאחריו.

במידה ולא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד יתרה הקנס לפירעון מיידי. הוסבר לנאשם כי עליו לגשת למזכירות בית המשפט לקבלת שוברי תשלום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בנצרתתוך 45 יום..

ניתן והודע היום י"א כסלו תשע"ו, 23/11/2015 במעמד הנוכחים.

עמוד 8

מנאל חליחל-דיאב , שופטת

הוקלדעלידישרוןאוחיון